

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

A bajai utózával szemközti Falcione-féle ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények
intézendők és minden díjak fizetendők.

Kiadó-laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Népautóknak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1,50.
Egyes szám ára 10 kr.

A zombori ipartestület „vető”-ja.

Mély és általános megdöbbenést kellett kormánypárti körökben a múlt hó 28-án megejtett ipartestületi tisztújító közgyűlés eredménye.

Ez az eredmény ugyanis impozáns „vető”-kiállítás volt az eddigi ipartestületi működés ellen, vető ama szellem ellen, mely az ipartestületben eddig uralkodott, s mely azt célozta, hogy az iparosokat, mint jámbor birkákat kössék a kormánypárt akáblába.

A főzét, melyért az eddigi ipartestületi szellem küzdött, nem az volt, hogy iparosaink érdekei előmozdításának, hanem hogy minden iparos hűséges mamelukká legyen.

Ezen kívül más célt az eddigi ipartestület nem ismert, ez volt az a mindenható panacea, a melylyel a száz sebből vérző iparos-érdekek meggyógyítandók lettek volna.

Es iparosaink eleintén rámentek a lépere, hittek a biztató ígéretekben, s jól esett nekik kezét szorítani a hatalmas fő- és alispánnal s városi urakkal, a kik minden iparos banquetten szívesen koccintoztak velük.

Azokban történt-e valamely haladás a helybeli iparfejlődés terén?

Mi legalább inkább hanyatlást, mint haladást észleltünk, a minthogy minden téren, minden irányban óriási mérvű pangás és visszaesés mutatkozik ország-szerte, és ennek okai a mai lelküismeretlen kormányzati szellemben gyökereznek.

Már magában véve az, hogy iparosaink vezetői párt-érdekekhez kötötték eddigi működésüket, önállóság s függetlenség helyett a kormány politikai ágenseinek uszály-hordóivá lettek, ez volt a legnagyobb tévedés, a melynek gyümölei csak kárhözátások lehetnek.

Tévedés volt azt hinni, hogy elégséges hűséges ma-

melkakként nyaldosni az urak talpát s akkor az iparos-érdekek fejlesztetni fognak.

A nagyoknak jól esik az a talpnyalás, de ők ennek fejében semmit se tesznek.

A zombori független gondolkozású iparosok megso-kalták ezt a viszás állapotot s elhatározták, hogy szakítai fognak a pártoskodással ott, a hol politikáinak nincs helye.

Elhatározták, hogy a tisztújító közgyűlésen előjárókat úgy fogják megválasztani, hogy árnyeka se legyen annak, mintha ismét uszály-hordói akarnának lenni a városi potentátóknak. Az iparosok talpra állottak, s már ezentul nem protekciót keresnek s nem kívánnak magas kézszerzőségeket, de önálló, férfias működést kifejeve legváltóbb érdekeiket akarják szolgálai s fejleszteni.

Nem ment a dolog küzdelem nélkül.
A kormánypárt ismét megfeszítette erejét, hogy ezt az alkalmasat kortes-csözköt — az ipartestület vezetőségét — magához ragadja.

De hasztalan volt minden erőszakoskodás.
Hasztalan volt az is, hogy a közgyűlésből két iparos rendőrvileg vezetettet ki, sőt ez csak növelte az elkeseredést.

A független gondolkozás diadalt aratott a mameluki hajlamok felett s ámbár megkísérettet a szavazás meghamisítása s kétfős szavazó-jegy beadása által a győzelmét kioroszakolni. — ez nem sikerült, s az előjáróság elejétől végig az ellenzék tagjai közül választott meg.

S már most mi következik ebből?
A kormánypárt, mely eddig csak kortes-érdekekből ragadta magához a testület vezetőségét, már is a gyanúsítás rozsdás fegyverét suhogtatja az iparosok fölött.

Már azt a hírt terjesztik a megválasztottakról, hogy ők ellenzéki politikát akarnak az ipartestülettel üzni, s hogy már az a testület „nihilista-fészek.”

Sőt a kormánypárti újság, mely egyenes fölhívást intézett az iparosokhoz, hogy maradjanak tovább is a régi előjáróság mellett, — most azért fenyegetőzik, hogy a választást meg fogják semmisíteni.

Undorral fordulunk el a mameluk-szenvedély eme rut kinövéséről s nem méltatjuk arra sem, hogy vele részletesen foglalkozzunk. E helyett derék iparosainkhoz fordulunk s üdvözöljük őket, önértetes és férfiakhoz méltó maguktartásáért!

Üdvözöljük őket az önállóság és a tettekézség terén.

És ha tán volna valaki, a ki e győzelmét ellenzéki politikáásra akarná kizsákmányolni, azt desavouálják nyomban azzal, hogy fektessék az ipartestület vezetőségét a törvény jogelőtte tisztá alapra, a mely nem engedí, hogy az iparos-érdekek ápolása és fejlesztése a pártoskodás metyéje által megakasztassék.

Azt jól tették, hogy a mamelukszellemet kiűzték körükből, nincs is arra semmi szükség.

A törvény megadja a jogokat s kijelöli azt a tért, a melyek által kiűzött ezéjleik megvalósíthatók.

Nincs szükség arra, hogy jobb vagy baloldali politikát üzzenek, hanem szükség van önállóságra, férfias gondolkozásra s akarakterőre. Mutassák meg hova hamarabb, hogy a vezetést nem azért fektették az ellenzék híveinek kezébe, hogy azok ott az ipartestületben is ellenzéki politikát üzzenek, hanem azért, mert azokban látják a független gondolkozást szilárd akarakterőt és férfias önállóságot megtestesítve.

És ha a kormánypárt erőszakoskodnék s megsemmisítené a választást, — akkor se esngedjenek, mert az igazságos ügyet elbuktatni nem lehet s egy új választás csak növelné a diadal nagyságát.

Isten éltesse a zombori derék iparosokat!

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

SZÓKE DUNA...

Szóke Duna, szóke Tisza
Szép csendesen folydogál.
Barna legény, barna lányhoz
Minden este el-eljár.

Szerelmesek nyelvén szépen
Szerelmeset bűg neki,
Piezi száját galambmódra
Csókjaival eteti.

Mégis, mégis barna leány
Jaj, de nagyon sajnállak!
Ne higgy, ne higgy a legénynek,
Szerelmének, szavának!...

Barna leány, szép kis leány:
Egész világ azt mondja,
Hogy a legény nem szépséged,
De a pénzéd bolondja!

DAL.

Barna kis lány azt mondják, hogy
Drága kincsért te a szived eladod.
Ki legtöbbet ígér érte,
Azé lesz, szeretni ósak azt fogod.

Hej ne hallgass barna kis lány
Senki mézes, senki mázos szavára,
Majd meglátod, hogy megbánod,
Forró könnyel megsíratod valaha.

Csak egyedül reám hallgass,
Szivedet én, szivedet én megveszem

Az aranyánál drágább kincsessel:
Srigig tartó szerellemmel fizetem.

RÁKÓCZY MIHÁLY.

Referádák.

A szerkesztő úr kezembé nyom három belépő jegyet, azzal, hogy menjek bálozni, mulassak s irjam meg a bali referádákat. Három mulatság bácskai számítás szerint legalább hat napra szóló murit jelent, ha megszokással tartatik; de ha egymásutánban következnek, akkor egy hétre szóló »katenjammer«-é idéz-nék elő. — Szombaton az iparos dalárda, vasárnap a szerb dalárda, kedden a polgári kaszinó dalárdája rendezett dal-és táncestélyt; közebe hétón a Halasy-pár tiszteletere szini bankett rendeztetett; s mindezekben egy hű referensnek jelen kell lennie. — Más arcok, más személyek, csak önmagam képviselem az örök állandóságot s akár le se vessem frakkomat s felülsem tanyámat a »Vadászkürt«-diszteremben.

A farsang utolsó napjait élte, s a zombori összes dalestélyetek nyakra főre siettek az országból távozó Karneval herczegnek hódolatuknak kifejezést adni s az évenkint szokásos hűségi esküt megújítani. Jó magam, ki legühűbb adatlusa voltam Ó Fenségének, könyezve s elazva vettem becsut ő herczegségétől s most csöndes resignatioval ülök s teljesítem reporteri kötelességemet, rendbe szedem Karneval herczeg utolsó napjainak memoirjait.

Rövidék, de fényesek voltak e végnapok, s kéjes mámorban ringatózom, ha szemeimet behunyva, elmerengve emlékezetembe visszaidézem ez utolsó gyönyörteljes estét, a bájos szóke gazella szemét, melyekkel oly igézően nézett reám, hogy a szup-pécsárdás alatt menter, nála hágyma zivemet s az éjre nyugalmamat; vagy azon büszke szépségű barna lányt, ki bogár szemével, szifid természetével, éjtekete fúrjelével minden tért megigézett.

Hát én érzékeny keblő reporter, hogyne gyűlladtam volna lángra érette; tiz évet adtam volna oda túlvilági boldogságomból, ha cserénye piros ajkaira csókot nyúnhattam volna; — vagy az az eleven, herczig, kékszemű s a mellett koronafekete haju bájos kis menyecske, ki oly igézően nézett ki rózsaszínű

toiletjében, hogyne felejtette volna el velem a szende szókét még az eleven barna lányt? — De zsebem őrességének tudata elűzi a visszaemlékezés bájos alakjait emlékeimből s a rideg jelen ekkép még sivarabb alakban áll előttem. — S nékem most referádat kell írnom! most ily vegyes érzelmek hatása alatt mámoros fejjel, referádat három dalestélyről, mindegyekről mást, mindegyikről szépen, szellemesen!

Egy bali tudósítás fökelléke, hogy szellemesen legyen megírva; de honnan vehyzen szellemet egy agyonhecczett referens, három referádat? Nem tudom, hanyadik Richard király kiáltott fel egyszer kinyabban, hogy »egy országot egy léért«, nos, én is hasonló állapotban vagyok, rágván tollszáramat; egy országot adnék egy jó ötletért. De mindhiába még egy sánta hasonlat sem jut eszembe, rozsviczaz, izetlen szójáték, referádák ez elengedhetlen kellékei, hol kétek az éji homályban!

Tisztelt szerkesztő úr bocsásson meg, de habár minden áron szellemes szeretnék lenni, — nem megy; — elégedjék tehát meg száraz referédammal.

Kezdjük a vasárnapi dalestélyen:

A szerb dalárda dal-és táncestélye.

Vasárnap este fényes intelligens közönség gyűlt össze a szerb dalárda által a »Vadászkürt«-diszteremben rendezett estélyre. Annyi szép leányt és asszonyt ritkán láttunk egy csoportban, mint ezen az estélyen.

Ott voltak, mint az alább közölt névsor is mutatja, szerb szépségeink majdnem teljes számban. Szép nő minden nemzetnél van; de annak dacára, hogy magyar chauvinista vagyok, be kell vallanom, hogy annyi szép nő, mint a szerbek közt, sehol sincs.

A műkedvelő lányok bájos alakjai egy csoportban festői szép látványt nyújtottak.

A műkedvelők a podium körül, a nagy közönség pedig az emelvény körül félkör alakban felállított székeken foglaltak helyet. Jó benyomást tett városi társas életünknek minden ellogulatlan szemléljőre azon eddig sajnos még nem tapasztalt körülmény, hogy a szerbek által rendezett e mulatságon a magyar intelligencia szintén szép számmal volt képviselve.

főpárti székre. Három voltak a jelöltek s a szerzetesrend nagy választó ülésein 157 szavazat közül 123-mat kapott Fehér Ipoly. Ezen első helyen való jelölés, amely után a király kinevezi a főpártot, biztossá teszi Fehér Ipolyt a magasarangú főpárti állást, amelyre aligha talált volna nálánál érdemesebbet. A szegedi tankerületi főgazdát kiváló műveltségű férfi, egyik legérdekesebb tagja a hazai tudományosság és oktatás terén nagy nevet szerzett Benedek rendnek — 1842-ben született Kisbén, Hontmegyében, április 11-én s így most tavaszszal tölti be az ötvenedik életévét 1856-ban lépett, mint tanuló a benecsek közé tanulmányait 1863-ban befejezvé. 1864-től 1874-ig az esztergomi egyetemében, mint tanár működött, majd ugyanezen tanintézet igazgatójává nevezetett ki. Ezen állásából Szigedre 1882. október havában, amidőn a képviselővé választott s állásáról lemondott Mészáros Nándor helybe tankerületi főgazdát lett. Mióta tanár, nagy munkásságot fejtett ki a szakirodalom terén, ahol neve jó hangzása és ismertsége a felsőbb mennyiségben elemei ez munkája után egész országot írta össze a tankönyveknek, mint természetrajzi tudós az újabb elméletek alapján. A vegytan alapszámát. A vegytan rövid vizsgálata. Erdőművelésnyentan. Regésztan. Sokat foglalkozott Pannoniámalvást, itt róla valósít meg vastag kötetben adta ki Győrmege és Győr város egyetemesei leírását. Mint a magyar orvosok és természetvizsgálók a vándorgyűlések egykori elnöke. Tanfelmű tudását felsőbb helyen is méltányolták. Így 1887-ben Tr-fort miniszter Belgiumba küldötte, ki, az ottani iskolai viszonyok tanulmányozására. Tapasztalatait terjedelmes munkában számolt be Fehér Ipoly, aki legutóbb a szerb tanügyi állásáról terjedelmes értekezést bocsátott közre.

† Gyászír. Öv. Koczik Erzsébet szomorodott szívvel tudatja, hogy feltehetően jó barátja Gyulaköz Rozália úrnő f. é. február hó 29-én életének 74-ik évében elhunyt. A boldogulni halt tetemét febr. március hó 2-án délután fél 11 órakor fogták nekem nyugalmra helyezni, és lelküdvéért az engedéssel szembe febr. hó 7-én fog az Úrnak bemutatni. Zombor, 1892. március hó 1-én. Béke havmára!

*** Alarczosbál.** Az ó-kanisai önkéntes tűzoltó egylet alapítójeének gyarapítása javára hushagyó kedden alarczosbált rendez.

*** Esküvők.** Két esküvő volt a múlt hét folyamán. Szerdán esküdtek meg Frische Janos szantai földhírtokos Darázs Matild kisasszonnyal és szombaton Frische Gyula szantai postamester és földhírtokos Molnár Ilonka kisasszonnyal, Molnár József megyei állatorvos leányával.

*** Erdemdíjazás.** Zmaj Jovanovics Jovanák, az újdéki eredeti ismert szerb költőnek, ki hazánkban nemrég Belgradba költözött, a szerb skuptina négyezer frank évdíjat szavazott meg.

*** Fizesésképtelenségek.** A bécsi hitelezők védegyelete jelenti, hogy Deutsch Lipót bajai és Stern R. kisgyeysi kereskedők fizesésképtelensékké lettek.

*** Halálos fogadás.** Apity Novo, szabályi gordaembere több legényével együtt mulatván, a vele ingerkedő társának megakarta mutatni, hogy biz 6 képes egy liter palinkát egy hajtsára meginni, csak fizessek és állta a fogadást. Azonban alig volt lent az utolsó korty, holtan rogyott össze. Halálát az özvegyen kívül 6 kiskori árva siratja.

*** Ügyforgalom a zombori kir. törvényszéknél.** A zombori kir. törvényszék elnökétől ad ^{174 szavazat} _{1892.} alatt a következő értesítést kaptuk:

Tekintetes szerkesztő úr!
A vezetésemre bízott zombori kir. törvényszék 1891. évi általános ügyforgalmi kimutatásának szives betekintés s tetszése szerint baces lapjában való felvételét végett /- alatt hiteles másolatban midőn a czimnek megküldeni szerencém van, egyben tudomására hozom, hogy a mennyiben a kir. törvényszék ügyforgalmának részletes kimutatásaitval is megismerkedni kívánna, előlki hivatalos helyiségemben a délutáni órákban azokat is betekintés végett készséggel rendelkezésre bocsátom.
Zomborban, 1892. évi február hó 26-án.

Széchenyi József,
kir. törvényszéki elnök.
Ügyforgalom. A zombori kir. törvényszék általános ügyforgalmi kimutatása az 1891-ik évről.

Polgári beadvány.	
Mult évi hátralek	366
a folyó évben érkezett	11600
a folyó évben elintéztetett	11396
a folyó évről hátralekban maradt	570
Telekkönyvi beadvány.	
Mult évi hátralek	590
a folyó évben érkezett	21235
a folyó évben elintéztetett	1990
a folyó évről hátralekban maradt	195
Büntető beadvány.	
Mult évi hátralek	130
a folyó évben érkezett	8025
a folyó évben elintéztetett	7929
a folyó évben hátralekban maradt	226
Fegyelmi beadvány.	
Mult évi hátralek	3
a folyó évben érkezett	42
a folyó évben elintéztetett	41
a folyó évről hátralekban maradt	1
Elnökségi beadvány.	
Mult évi hátralek	—
a folyó évben érkezett	2087
a folyó évben elintéztetett	2087
a folyó évről hátralekban maradt	—

*** Megyénk földadása.** Bács-Bodrogh megye, melyben 124 község van 13 járásban, kiterjedése 1624490 fős kat. hold, területnagyságára az országban második. Egyesenes földadót e megye 8054570 fős és 43 krt fizet. Az egyesenes földadót fizetés összegét tekintve, megyénk e három millió ötvenegyszer nyolcszázharminc forint és 43 kral az első helyen áll. Utána jó Pest-Pilis, majd Torontálmegye. Még megjegyezzük, hogy az ország összes megyéi együtt egyesenes földadóra közel 33 és fél millió forintot fizetnek.

*** Kertészek egylete Szegeden.** „A magyar műkertészek és kertgazdák országos kulturaképző- és segélyező egylete” czimzen Szegeden egyesület alakult f. hó 7-én, melynek czélfája a magyar műkertészet érdekeinek minden tekintetben előmozdítása, egy központi árcsarnok létesítése nemzetközi jelleggel, ahova minden tag beadhajja termelvényét elárúsítás végett a kiszabott

százalék mellett! a műkertész és kertgazdák által termelt termékek részben általános piac megszerzése anyagi helyzetben sűrűlő kerttulajdonosok vagy bérlek pénzbeli segélyezésére, kezelesi költség számlák mellett, vidékenküti kiállítások, továbbá tudomány és gyakorlatok szempontjából vándorgyűlések szervezése stb. Az egylet, melynek elnöke Mayer Miklós szegedi főkeresz, következő lapot is indit.

*** Hogyan kell a hírlapot reklamálni?** Legtöbb hírlapjaink ma sincs tisztában azaz, milyen eljárás kövessen, ha előfizetett lapjának egyik-másik száma postai rendelkezés miatt kimarad. Legtöbbször hivatkozva vagy éppen rázást leveleiben fordulnak az illető lap kiadóhivatalához s ez által fölsőbb kiadást okoznak maguknak. A reklamálást mindig maga a postahivatal és pedig hivatalból ingyen tartozik teljesíteni. Az erre vonatkozó postai szabály így szól: „Hányzó hírlapokat azonnal le nem jart felszólalás (hivatalos nyomatványon) kell reklamálni, mert a reklamáció csak azon esetben díjmentes és a hányzó hírlapok is csak azon esetben pótolhatók ingyen. Továbbá: »A reklamáció portmentes. Határidő: napi vagy hetenként többször megjelenő lapoknak 3 nap azon időtől számítva, melyben az illető lapnak meg kellett volna jelennie, heti vagy nagyobb időközökben megjelenő lapoknak a napra következő szám megjelenéséig számítatik.« — Kérjük ezt megfigyelni s alkalomlag e szerint járni el. Töessék a postán nyomtatott reklamáló czédulát kitölteni, ráírni az elmaradt lap címét és számát s így egy fillér kiadás nélkül, meg van a reklamálás.

*** Császká György** kalocsai érsek vasárnap fogadta Bács-Bodroghmegye, Zombor és Baja szélből királyi varosok felhívás küldöttségeit. A diszmagyarban felváltó bácsmegeyi köldöttség Szendrő Belá főispán vezette. A küldöttségben részt vevtek Gromon Dező államtitkár, Vajmics István, Popovics Vazsl és Drescher Ede orsz. képviselő, Schmaus asz alispán, Csilias Benő zombori polgármester, Czifrusz tanfelügyelő, stb. A fogadtatás után délutáni 4 órakor az érsek 120 törököt elbédelt adott a küldöttségnek. Az ötödik fogas után az érsek ékes szavakkal poharat emelte vendégeire, kik közül többen felkiszöntöttek Kalcsa ny érsekét. Felkiszöntöket mondtak Gromon Dező, Schmaus, Csilias, Drescher, Czifrusz és Berényi főispán. — Az érsek 20,000 forint ajánlott fel Baja és Zombor varosoknak később megfutarandó czelokra. — Estéli 6 órakor díszelőadás volt az érseki tanácskezelésben. Színe került Virág István: „A Memnon-szobor titka” czimű énekes számnyra, melyet a prepadandisták adtak elő. A sikerült előadást az érsek és a küldöttség tagjai ismételtlen megtapsolták.

*** Makacs szökvény.** Zsvikovits Uros sehogy sem volt melegegde sorsával. Katona volt onadt Szerbiában, de mert nem volt nyíre a katonai szolgálat, átszökött mihozánk a Bácskába. A katonaszökvényeket azonban nem szokták kiadni s így Zsvikovics eléggé biztosságba érezte magát. Csak hogy azért itt se izlett neki az élet, keserű volt a munka. Hogy segítsen valami mód a sorsán, hát szepen hozzányúlt a máshoz. Ezért meg aztán az újvidéki törvényszékkel együtt meg a baba, a minek az lett a következménye, hogy föltartatták őt államkötségén Vácra és ott etta az állam kenyerét egy ideig. Sőt az újvidéki törvényszék még az országból való kintatására is itélte. Így történt aztán, hogy Vácról hivatalos garázdos mellett utazott visszafelé. Csakohogy perze átmenni megint Belgradra! Hiszen ott a katonai bíróság veszi a kezét közé a szokás miatt! Nem volt mit tennie, mint ismét szökni, utközben megszökni a kísértőlt is s nyakába venni a világot. Ugyis történ. A napokban, a mint Vácraolt utaztatják, Szabadkán halt meg a rendőrségnél. Itt fölhasználta az alkalmas pillanatot s elliant. Most alig pár napra rá meg meglelant a hivatalos körzés, melyben a szabadkai rendőrség keresi az ő elfutott delinkvenset, hogy tovább expédialhassa a megkezdett uton.

*** Bosszóló mandátumok.** A „Magyar Hírlap” február 24-iki számában „Mandátumok beszélnek” czimű tárczában persifalja a Pulszky Gusztai mandátumát; emondja, hogy — a midőn a képviselői mandátumait az előlki asztalra tették —, a mandátumok társalgani kezdtek, és következőkép folytatta:

Halloztam, a mint egy mandátum, a mikor letette a gazdája, heteken köszöntötte a többi: „Szervuszok fiúk! Vigéte!
— Ej ha! — pattant föl valamennyi — vigétez az öregapád! (Már én csak ugy irom, a hogy hallottam).
— Lassan a testtel, — kötekedett a jövevény — ugy látszik, még nem tudjátok, hogy ki vagyok s mi vagyok.
— Hát mutasd be magadat, — szölt a Károlyi Pista mandátuma.

— En a Pulszky Gusztai mandátuma vagyok!
— Nos, egyéb semmi?
— Egyébb semmi? — s esodakozva nézett körül a mandátum — ön, ugy látszik, még nem tudja, hogy érettem 90 ezer forintot adott a gazdám.
— Szégyelje magát! — s a Károlyi Pista mandátuma megvetően ordított hátra.

Hanem az elszéki mandátumok nem vették ilyen nagyurisan a dolgot. Valamennyi fölgrázt s különszakadva a kormányparti mandátumoktól, torkukszakadtával ordították: Ki kell dobni! ki kell dobni!

— Ohó! — tiltakoztak a kormányparti mandátumok — nem addig van a! Mit akar ez a rongyos esőseleék?
Hogy minket kidobjanak, a kikét drága pénzen vásárolt meg a gazdánk!?

Mifele vakmerőség ez!
— Igenis, mifele vakmerőség, — kiabált a neki bátorodott Pulszky-mandátum. Ti éhenkórások!
— Igenis éhenkórások! — tödította a Neumann Ármán mandátuma. En 30 ezer forintot kóstáltam!
— En 40 ezert! En 25 öf. husz — harmincz — tizenöt, ötven, negyvenöt! — kiabált össze-vissza ahány kormányparti mandátum volt, a zürzavaros hangokba majd belesiketültem. A melyik tizenöt ezer forintnál kevesebbet került, az már nem is mert beszélni. De ilyen talán nem is volt közöttök.

— Szégyelje magát — ismételte a Károlyi Pista mandátuma.
— Ó jaj, mely gyalázat! — zokogott föl az Irányi mandátuma s égő arczulaját a társai köze temette.
A Dániel-mandátum hangosan kezegott föl.
— Nézzétek, az öreg Irányi sir! Illehe!

A Bokross Elek mandátuma nagyokat ugrált s azt mondta: még nagyobbakat ugrálna, ha jelen nem volna a Horváth Gyula mandátuma. De jelen volt ám, meg pedig keütt.
— Mit szölsz mindehhez, vezérem? — kérdezte az Apponyi-mandátumot az Ábrányi-mandátum.

— Mit? Azt, mit a Pista mandátuma: pff!

— És még engem peteizóval támadnak meg! — tört ki az Ábrányi-mandátum.

— S még engem is! — esengett a Hock-mandátum. — A magva is ki akarják irtani a Hock-Benedek-pártnak! Gyalázat! — Gyalázat! — nyelvelt a Pulszky Gusztai mandátum. Az a gyalázat, hogy engem támadnak meg, holott egy krajczár sem bírányák a kilencven ezer forintból! Megmutassam a számlákat?

— Hát én? hát én? — kiáltotta egyszerre száz kormányparti mandátum is.

— Gyerünk urak! — tört ki a Karolyi Pista mandátuma s az ellenzéki mandátumok élén, tüntetőleg kivonult a tereből!

*** Kisbirtokosok országos földhíteltétele.** Magyarország anyagi jövede első sorban a mezőgazdaság virágzásától függ. Mert bármily sokat igérlő fejlődésnek is egy nemzeti ipar kezdeményezési, az mégis csak a jövő zeneje. Ma még a mezőgazdaság az ország talpója; ez ad a népek kenyeret s prosperitását az egyedüli előfeltétele társadalmunk és államunk prosperitásának. Ez okból kell a nemzetnek a legmelegebb és legbehatóbb érdeklődéssel viseltetnie mind ama intézmények iránt, melyek mezőgazdaságunk fejlődésének szolgálnak. Ezek közt a legelső sorban áll a kisbirtokosok országos földhíteltétele, mely szolid és kitűnő vezetésre folytán tudvalegőleg derekasan megfelel a hivatásnak, mely Magyarország közigazgatási szervezeteiben neki jutott. Az intézet folytonos virágzásról fényes bizonyítékok szolgáltak az 1891. évi mérleg adatai. Ezek szerint az intézet által engedélyezett 5¹/₂ 5 és 4¹/₂ százalékos jelzálog-kölcsönök 10.321.100 forintnyi összeget értek el s ezek 30 milliót meghaladó értékű jelzálogok valamint 2,045.644 forintot ért tartalékok által a legkielegítőbb módon vannak fedezve. A mérleg összes tetelei az ügymenet előrehaladó fejlődését tanusítják, a mint a 116.512 forintnyi tisztanyeremény is, mint ezen, mezei gazdaságunkra oly igen fontos intézet virágzásának jele alkalmas az összes közvéleményben a legjobb benyomás előidézésére, mely nézetünkben az intézet alapítói és ügyfelei is bizonyonlan osztoznak. Az intézetnek Zomborban ügyvédje van, dr. Molnár Gyula személyében, a ki kölcsönkereső feleknek szivesen adja meg a szükséges tudnivalókat.

K Ö Z G A Z D A S Á G .

Életbiztosítási intézményeink.

Köz- és magángazdasági, nemkülönböztetve társadalmi életünkben nem elegendő fontosságú tényezőkként szerepelnek életbiztosítási intézményeink, — talán legfőképp azért is, a mennyiben legsikeresebben érvényesítik a takarékoskodás elvét s magában rejtik a takarékpénztári miveltetkél dívó betét-nyújtásnak conerét célját. De tény az, hogy életbiztosítási intézeteknél lehetővé teszik azon célt elérését, a mely minden családpa legfőbb életélelőjét képezi t. i. övének javáról és jövőjéről gondoskodni. S valamint az állam csak is úgy biztosíthatja létezését, fenmaradását, nyelképességét és felvirágzását, ha polgárai léte biztos alapon nyugotk, azaz azok anyagi és szellemi állapota kétségkizáró módon kielegítően bizonyul, a társadalmi és gazdasági igények kiegészítésére, gyarapodására és fejlesztésére, úgy viszont csak ott lehet szót a polgárok jólétéről, a hol a létező anyagi eszközök céltudatos és racionális felhasználása systematikusan rendben és arányban eszközöltetik, a hol a takarékségi elv bizonyos arányok szabályszerűsége mellett jut érvényre és kifejezésre. Szükséges ehhez még a takarékségi elv folytonos érvényre jutása, vagyis a takarékségi folytonossága, ami nálunk könnyű, minél systematikusabb a betétfizetés rendje és a betétek arányossága.

Ezt a célt legjobban érjük el életbiztosítási intézetek által, a melyeknél betéteinket bizonyos meghatározott szabályok betartása mellett systematikusan rendben és anyagi viszonyainkhoz mért arányban betéteinket elhelyezzzük, — a biztosított összeg elenyésze reményében. Maga a biztosított összeg oly kölcsönnek tekinthető, melyet vagy mi magunk, vagy hozzátartozóink vesznek fel bizonyos évek után s a melyt mi stipulált összegekkel, betétekkel törlesztünk. A részleltetés megszűnik, mihelyt a stipulált véletlen — a haláless — bekövetkezik, de rendszeren akkor válik esedékessé a kölcsön is.

Az életbiztosítást legjobban a tútrihoz lehet összehasonlítani, a hol valaki előre meghatározott összeg veszt fel ugyan rendszeren előre megállapított idő kikötése mellett, de legtöbb esetben a kikötöttnél elbb lejárandó időben, a mikor a véletlen — a halál — bekövetkezik.

Nálunk a társadalom minden osztályában nagyon lassan terjed a biztosítás — e kiváló fontosságú gazdasági tényező, mig más államban az életbiztosítás már rég idétől fogva folyton gyarapodik, s ha gyarapodik nálunk a biztosítási intézetek száma, azt a külföldi biztosító társaságok növesztik.

A biztosító intézetek számának e gyarapodását csak örömmel üdvözölhetjük, mert e verseny csak a biztosítás áldásos intézményeinek fejlődését és mennél szélesebb körökben elterjedését eredményezi.

Sajnos azonban, hogy a különféle külföldi társaságokkal törvényeink a közönséget nem uralmazzák és a külföldi biztosítóintézetek visszaéléseinek söt önkényeinek van kitéve.

Nagyon szükséges volna tehát, ha a vasminiszter Baross ezen idegen társaságokat reformálna.

Mert ez ideig az alapítók biztosítására csak 100000 fnt, kívántatik, holott a biztosítók 3-3 százszoros, de még nagyobb összegek erejéig is vállalnak biztosításokat.

Magyarország legelső, legtekintélyesebb, de egyszersmind legbiztosabb alapokon fekvő életbiztosító társasága az „Első magyar biztosító társaság”, a mely a külföld bármelyik első rangú biztosító társasával bátran állítja a versenyt. Lapunk legközelebbi számában pörházomat huzunk a társaság és a külföld tekinélyesebb társaságai közt, szolgálatot vélvén tenni ez által olvasóinknak.

(Folyt. köv.)

Szombat, febr. 27-ikén „Fekete orvos.” Veszprény Jenő jutalomjátéka. Erődes igazgatóknál valóban megérdemelte azt a szép lázat, melyet jutalomjátéka alkalmából kapott. Mert igazán csak a Veszprényi személyi iránti rokonságnak v. zottja az emlékeket a színházba, nem az elavult, régi darab, melynek kezdőtechnika, primitív bonyolalma a mai közönség igényeit már ki nem elégíthetik, s katasztrófája is (a bastille lerombolása, örülés) csak a kevésbé művelt izléző ember képes lebilincselni.

Vasárnap, febr. 28-án „Ne hagyj magad Schlesinger” másodszer, és pedig — s ezt jól eszik körülötte — Konstanz, H. Halasi művésztársulatának alkalmából kapott. Mert igazán csak megtanulni a direktorunk (sajnos, elég későn), hogy a zombori közönséget nem lehet efféle füzemkukacok mulattatni.

Hétfőn, febr. 29-én Halasi jutalomjátékaiul egy kis egyveleg, u. m. a „Párlis élet” második felvonása, Murai „Virág-fakadás”, s végül a „Szegegy Jonathan” második felvonása. H. Halasi mint Raoul, Laci és Jonathan, Halasi né Sörfőzői Etel mint Gabriella és Moli, sőt a kedves kis Halasi Mariska is valóságos ovatióban részesültek, a minőt nem sokat látott még a zombori színház. Két nagy korszak és számos csokor volt a beköszöntő. Azután következett a sok lelkes taps és kihívás; végül pedig negyven terített bakkant a Vadászterben. — Készséggel elismerjük a Halasi-párnak, főleg Halasi nének érdemeit, s örülünk is szívvel a közönség lelkes ovatiójának; mindazáltal az igazság érdekében meg kell jegyeznünk, hogy a közönség lelkesedését kivál volt valami szokatlanság és mesterségtelenség az egész fogadtatásban. Mintha célzatos tüntetés is vegyült volna a lelkesedés őszinte hangjai közé.

Kedd é. n. március 1-én a „Madarász” előkészületei miatt nincs előadás.

B—gh.

Irodalom.

A kézi Lexikon kilenczedik füzeté.

— Az Athenaeum kézi Lexikona. A tudományok enciklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szakértők közreműködésével szerkeszti Dr. Acsády Ignéz. Számos térképpel és műmelléklettel. Budapest 1892. Kilenczedik füzet. A tudományos vállalatból, mely gyors népszerűsége vergődött, most jelent meg a kilenczedik füzet fényesen kiálltva s két igen szép műmelléklettel. Az egyik a Brit szigetek nagy színes térképe, a másik az öt emberfajnak színes képtáblája. Maga a szöveg a Cseppfolyás — Degradatio közti anyagot öleli föl s így e füzetben a C betű végét ér, s megkezdődik a D. Az egész füzetnek idegen nyelvű jellege van mert a Cs Cz betűkben alig van teljes anyag. A nagyobb czikkék közül Cseremeszkek, Cserhát, Cserni Jován a mohácsi vész után fel, „fekete ezár” Cs, Csiga, a Csallagászatán összefüggő czikk, Cziú, Csőr, Csoma Sándor, Csónakabé, Csont, Csörös árka, Csőd, Csuvaszok, Curia, Cyrill, Czartoriszki, Czég, Czéh, Czemer, Czigányok, Czigány nyelv és költészet, Czim, Czimer, Czukor, Czukoripar érdemeinek figyelmet. Különösen ezimer, ezukor és ezukoreziklek fogják az érdeklődők figyelmét felkölthetni. Ép oly gazdag és érdekes a C betű. Itt a Casra Dal, Dalmaczia, Dania, Dante, Darwin és Darwinismus, Daun stb. czikkék tünnek ki. A füzet legérdekesebb czikkéi közé tartoznak a Deakczikkék: Deak Ferencz, Deak-manzolona, — párt, — szoba, — szobor s más, valamint Debrezen is, mellyel valami tizenkét czikk áll kapcsolatban. Melegben ajánljuk az igazán népszerűtlen, a magyar közönség igényeit teljesen számba vevő vállalatot a közönség pártfogásába. Összesen 40 füzetből fog állani, melyek két hetenként jelennek meg; egy füzet ára 30 kr. A legelsőzserűbb 10 füzetnek át 3 füzetűt, mely összeg az Athenaeum kiadóhivatalához Bpestre küldendő. Különben kapható minden könyvkereskedésben is.

Elavult térképek kiséb, különösen szegény felekezeti iskolák falain néha-néha Magyarországnak olyan térképén akad meg az ember szeme, a melyek valóságos történelmi becsű régiségek. Hogy azután ilyenekről bajos megtanulni Magyarországnak mostani politikai állapotait, az természetes. A közoktatásügyi miniszter most felhívta az összes felekezeti főhatóságokat, hogy a mannyiben iskolákban ilyen elavult térképek találatának, távolítsák el ezeket.

Bret Harte, az utóérhetetlen amerikai író, ki még folyóvást kamulatos tevékenységgel boesztja közre kisebb nagyobb műveit, az utóbbi időben kevesebbet fordul meg a magyar olvasóközönség előtt, részint talán azért, mert a francia regények mind jobban terjeszkednek, részint pedig azért, mert Bret Harte tomer stílusa az angolból fordított közül is csak kevesen tudják megérteni, annál kevesebb pedig visszaadni. Nagyobb munkái azonban mind megjelentek magyarul is, és az Egyetemes Regénytár kiadó érdemes dolgot cselekednek és valódi szolgálatot tettek a magyar olvasóközönségnek, midőn a hírneves író egyik legújabb remekét Yerba Buena címmel kiadták. Fal Bela fordításában s vele a regénytár színvonalát és értéket csak emeltek. A regény San Franciskóban játszok, e bámulatos gyorsasággal nagygya fejlődöt városban, ott az arany-Kapu mellett, s személyei részben még a régi városalapítók, részben az új idők emberei. Olyan pompás, igaz amerikai alakot, mind Pendleton ezredes, az Eldorado-bank igazgatója, maga Bret Harte is követet teremtett meg, s elbeszélésének drámai ereje és meglepő fordulatai bizvást versenyeznek korábbi műveivel. Bajos leány alakja, ki a „Yerba Buena” nevet viseli, meg Howard Katur, ki a régi San Franciskóban a női elemnek igazságván egyetlen képviselője, a művészet legnagyobb tökéletességével vannak rajzolva. Egy modern francia pszichologus-regény-író kötetekre laposította volna el azt, a mit Bret Harte a maga egyszerűségében másfél kis kötetben elmond. Az Egyetemes Regénytár VII. évfolyamának 6. és 7-iki kötete foglalja magában Bret Harte e nagy érdekű művét, s toldalekül Mrs. Hurgerfordnak, a mai legkedveltebb angol asszony-írónak egy elbeszélését közli: „A kis makrancos” címmel, mely csupa elevenység, tűz és kedvesség. A két kötet ára esinos piros vaszonkötésben 1 frt.

— A „Magyar Géniuszt” e heti száma is remek kiállításban jelent meg. E fényes lap minden száma megannyi meglepetés. Képei s tartalma olyan változatosak, alkalmiságuknál fogva annyira érdekesek, hogy a „Magyar Géniuszt”-szal már ma sem vetekedhetik egyetlen hasonló magyar vállalat sem, míg a „Magyar Géniuszt” határozottan kiállja a versenyt bármely külföldi illusztrált lappal is. Az e héten megjelent számnak förtökessége az új képviselőház arczképeportozata. Az első sorozatban 56 képviselő arczképével találkozunk, és ugyanannyi jelenik meg ezután minden füzetben. E számban találjuk báró Banffy Dezso arczképét, Vasary Kólos hercegeprímásnak egy 30 és előtti sikerült képmását mentésen, magyar nadrágos s e számban van bemutatva Hegyi Antal eszgróndi plebiánus megrajzolt arczképe is. A színházrovatban a Margittay „Asszony nem számít” című új darabjáról szóló referádát Margittay Tihamér kedves festőnk három illusztrációja díszíti. — A „Magyar Géniuszt”-ra előfizethető bármely napon, midőn az eddig megjelent számnak raktáron vannak. Előfizetési árak egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Keresési-út 14. szám.

NYILTTÉR.*)

Tekintetes Szerkesztő Úr! Sziveskedjék becses lapjában helyt adni a következő nyilatkozatnak:

Nyilatkozat.

Alóírottak ezennel önnpélyesen nyilatkozatjuk, sőt szükség esetén esküveléssel mellett bizonyítjuk, miszerint a „Zombor és Vidéke” című 16-ik számú lapban megjelent s valamint közszereletben és tisztelgetben álló alfegyőzökre vonatkozó czikkben felhozott állítások — melyek egyedül ő réa irányulnak — teljesen valótlanok s így felhozott állításait nem tekinthetjük egyebnek, mint rágalmaszának avagy a bosszu művének.

Kelt Garán, 1892. évi február hó 27-én

P. H. Előírók: Milyaeskli Elek, Gatty Mihály, Karagles Jakab, Merkler József, Vasary Kólos, Jenasnovic Andria, közs. esküd. Frank János, Munkh Antal, Munkh János.

*) Az ezen rovat alatti közleménynek annál kézzérűsében adunk helyet, mert lapunk 16-iki számában „Porfokodó ferblitz” czime alatt hozott hírből foglaltak valótlanoknak bizonyultak. Ez általommal azon kerelmét intezük tudósítottuk, hogy nekünk csak a valóságoknak megfelelő tudósítás teljesnek.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Egész selyem, mintázott Foulardokat metereként 85 krtól egész 4 frt 65 krig (mint egy 450 különböző árnyalatban) megrendelt egyes öltönyökre vagy egész vegékben is szállít házhoz postabér- és vámmentesen Henneberg G. (es. es. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postaforduloval küldetnek Svajczba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (6.)

Hirdetések.

Urak,

a kik nemi gyengeségben szenvednek, kérjük a Volta tanár után szerkesztett, minden államban szabadalmazott „RE-PECTOR” galv. electr. készülékéről szóló illusztrált könyvet önhaszniatára. A testen való artalmatlan viselés biztosítja. Legjobb orvos által kipróbálva, ajánlja és rendelve. A szesben kényemesen elhelyezhető. Rópiratok ingyen (boríték alatt 10 kros bélyeg ellenében)

THEO BIERMANN, electrotechnicus által, Nécs I. Schulerstrasse 18.

Magyar királyi ORSZ. KÖZPONTI MINTAPINCE kizárólagos elárulási képvislet Budapest, mérleg-utca 4. sz., ajánlja kitünő minőségű palackborait. Borok hordókban is szállíthatnak. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szenved Ön köszvényben, rheumában, általános ideggyöngöngességben, neuralgiaiban, hiányos vérkeringésben, ideges gyomorgyöngöngességben, fejhez való congestiókban, benuulásban, álmatlanságban, derékfájdalmakban, hátgerincz-zavarokban akkor kérje a tisztelet-okmánnyal megkoronázott, KÖLN-, WELSBE- és STUTTGARTBAN arany éremmel kitüntetett és Ausztria-Magyarországban es. es. kir. kiz. szabadalmazott galvano-, elektro- magnetikus ható

Frottirozó-készülekről

irt kitünő művet, mely a készülék hatásáról, alkalmazásáról és eredményéről felvilágosított ad. A készülék ára 12 frt. A kitünő művet használati utasításokkal ingyen és portmentesen megkapható a feltaláló Theo Biermanns electrotechnicus BECS, I. SCHULERSTRASSE 18. sz. a gyárában.

Bor-kivonat. Egy pillanatnyi előállítás künő egészséges bornak, mely semmivel sem különbözik az igazi természetesen bortól, ajánlom ezen iránynyilozó védett különlegességemet. Ára 2 kltónak (körülbelül 100 liter bort ad ki) 5 frt 50 kr. Utasítás: ingyen adatok hozzá. A legjobb eredményért és egészséges gyártmányért foglalkozok. Spiritus-megtakarítás érhető el az én föltalálhatan erősítő-essenzálammal a palinkával. Ez az italnak kellemes és jó ízű ad és csak alomn kapható. Egy kltó ára 3 frt 50 kr. (600—1200 liter) használati utasítás ingyen. Ezen különlegességeknek kívül ajánlom még különféle esszenciáimat. Rum, Cognac, valamint liqueurek gyártására, stb. föltalálhatan engedelményvel. Rezipiek ingyen adatnak, árjegyzék ingyen. Pollák Károly Fülöp Essenz-különlegességek gyára Prága. Solid helyettesek kerestetnek.

Orvosi és ügyvédi czimfámlák olesón. Öntött és írott czimfámlákat, ezimereket, zászlókat, díszítési czikkekét és minden SZAKBELI munkákat fest, készít és ad közönsébe ENGEL D., Hungaria zászlógyár, ezim-, ezimerésztesztet és díszítési vállalat BUDAPEST IV. gróf Károlyi-utca 26. gyár IV. Magyar-utca 23. Árjegyzék franko. Egyélti Jelvények.

A LEGUJABB és LEGOLCSÓBB POLITIKAI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

„Magyar Ujság.” Laptulajdonos: Dr. FENYVESSY FERENCZ orsz. képviselő. Előfizetési árak: Egész évre 12 frt, Félévre 6 frt, Negyedévre 3 frt. A „MAGYAR UJSÁG” jeles politikai, köz- és mezőgazdasági, társadalmi és szépirodalmi czikkelen kívül állandóan két kitünő regényt közli. A „Magyar Ujság” kiadóhivatala egész éves és fél éves előfizetőinek azt az állandó kedvezményt nyújtja, hogy a „Magyar Ujság” VALAMENNYI SORSJEGYEIRE, mely Magyarországnak és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeknek két csoportjából állanak és a Magyar leszámító és Pénzváltóbanknál letébe helyeztetek, játszanak és évenként és csoportonként 65, tehát 130 húzában részesülnek és csoportonként 3 1/2, tehát összesen 7 millió nyereményre játszanak. A felosztás úgy történik, hogy a „Magyar Ujság” mindazon esetben, melyben valamelyik sorsjegye kibuzatik, a nyereményösszeg felét előfizetőinek enged át, oly formán, hogy egyik budapesti kir. közjegyző előtt egész éves előfizető sorából 30, s fél éves előfizetőiből 20 sorsolótik ki. Ezen 50 előfizető között osztatik szét az egész nyeremény fele. Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld. „MAGYAR UJSÁG” kiadóhivatala Budapest, IV. kerület, Granátos-utca 1. sz.